

## תאי רביצה במבני רפת במושבים

פתרון לתקופת הגשמים, בה "קשה" להוציא את הפרות ויותר קשה להחזירן. חוקרים אמריקאים גילו שהפרות המוחזקות בסככות עם תאי-רביצה עלו על פרות הביקורת בתנובתן, בהרכב החלב שלהן ובפוריותן. בכל הארצות, כבארץ, הפרות בתאי-רביצה זקוקות לכמויות רפד קטנות ביותר, ואחזקת התאים כמעט ואינה מוסיפה עבודה. 5. "השיכון האלטרנטיבי" — "סככה עם גג, שבקיץ תצל על הבהמות בשעות היום הח" מות ביותר, ובחורף תרופד בקש ותהיה מוגנת מפני רוחות וקור על-ידי קירות ארעיים, ולו אפילו בנויים חבילות קש".

פתרון אלטרנטיבי זה מזכיר את צורת השיי כון הידועה בשם גידרה (קוראל). המאפיין את הגידרה הוא המרחב לכל פרה. בקליפורניה מקצים 50 מטר מרובע ויותר. בארץ ניסו את הגידרה באיזורים שחונים בשטחים קטנים יותר, ובאיזורים גשומים צמצמו את השטח הדרוש באמצעות רצפת בטון. הוצאת האיבוס מהסככה לחצר אינה הופכת צורה זו לגידרה ותוספת קש לריפוד לימי גשם וקירות קש כהגנה מפני רוחות — אינם פתרון באזור גשום.

חיפה, אפריל 1967

א. הנדל

בקטע "סיכום והערות" שברשימת י. עצמון "מבני רפת חדשים במושב"<sup>1</sup> נאמר: "הגדלת יחידת העדר המושבי מחייבת ביקוש דרכים להקלת העבודה ולהפחתתה ככל האפשר"; שם היו גם הערות מספר בקשר לתאי-רביצה.

להלן הערותי בנושא:

1. שילוב של תאי-רביצה עם שטח הזנה קיים גם בחו"ל; כך, למשל, נכתב בעתון — "Farm Building Progress" בינואר 1967 על צורה זו של תכנון ונראה שולחן האבסה במרכז הבנין, כשמשני צדדיו של האיבוס יש מעבר עם תאי-רביצה. צירוף זה מעניין במיוחד, כיון שהוא מאפשר התקנת תאי-רביצה בסככה קיימת בארץ.

2. עד כה, בכל המבנים הקיימים עם תאי-רביצה, בחו"ל ובארץ, קיים מעבר אחרי התאים. המעבר עשוי רצפת מפצמות או משטח בטון. בשתי הצורות הפרות חופשיות לבחור את מקום מנוחתן. קורה לא פעם שפרות, "מסרבות" להיכנס לתאים גם כשהתאים נוחים והפרות חופשיות. תופעה זו אינה קשורה במספר התאים. אחת הבעיות שבפניה אנו עומדים היא מספר הפרות הסרבניות; אם מספרן עולה על 10%, יש לחפש תיקון ושיפור בתאים הקיימים.

3. עד כה, רק בארה"ב ממליצים על 100% תאים, וזאת — בנימוק שאין צורך בתוספת בניה עם הגדלה נוספת של היחידה. כל זמן שהפרות חופשיות לגשת לאיבוס ולא רק באב"ר סה עצמית, הפרות אינן נחות באותו מועד. עלי לציין שרק בשעות שלפני חליבת הבוקר, לפני שניגשים לרפת, אפשר למצוא את כל התאים תפוסים. במרכז לחקר בניה כפרית חוקרים עתה את מספר התאים האופטימאלי בתנאים שלנו.

4. עם הגדלת היחידה, "שטח המחיה" הדי-רוש לפרה חשוב במיוחד במגרש של המשק המשפחתי. בסככה עם תאי-רביצה אפשר להגיע לשטח מחיה הקטן ביותר. תאי-הרביצה הם

<sup>1</sup> ראה חוברת 87-88. עמוד 49

מזל טוב!

### למרים ושלמה גל

עם הולדת הנכדה

ראשונה לכם בשורת הנכדים

שלוחים לכם

איחולינו וברכותינו מעומק לב

עובדי האגף לבעלי-חיים על יחידותיו